

MAFUNDISHO YA YESU I

Mafundisho ya Yesu I: Mpango wa masomo

Maelezo
Mafupi

SOMO La KWANZA #1:

- I. Somo la Utangulizi.
- II. Ukuu wa Mungu.
  - A. Utawala.

SOMO La Pili #2:

- II. Ukuu wa Mungu: (inaendelea).
  - B. Utatu.

SOMO La Tatu #3:

- II. Ukuu wa Mungu: (inaendelea).
  - C. Yapitayo akili zetu.
- III. Sifa za Mungu:
  - A. Upendo wa Mungu.
  - B. Utakatifu wa Mungu.

SOMO La Nne #4:

- III. Sifa za Mungu: (inaendelea).
  - C. Neema ya Mungu.
- IV. Ukweli wa Mungu:
  - A. Biblia.
  - B. Sheria.
  - C. Unabii.
  - D. Sheria za kiroho.

SOMO La Tano #5:

- IV. Ukweli wa Mungu: (inaendelea).
  - E. Mwangaza.
- Mtihani (mashindano).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

Mafundisho ya Yesu I: Mtihani (mashindano) Maulizo yanayoweza kukupatia alama 20

- 1) Kwa kutumia upande mmoja wa hoja, andaa hoja nne za utezi wa Umungu wa Kristo (ukurasa 14-18).
- 2) Tetea UMungu wa Kristo kwa kuhesabia na kuzieleza (haina haja ya kunukuu kumbukumbu zozote) hoja saba za ushuhuda (uk. 14-18).
- 3) Andaa hoja nne mfululizo za kueleza kusudi na nia la kuponya (uk. 22).
- 4) Matokeo ya hukumu ni yapi? Haina haja ya kuwa na kumbukumbu ya maandiko mtakatifu (uk. 28).
- 5) Fanya ulinganisho wa tofauti zilizopo kati ya Mathayo na Luka (uk. 32).
- 6) Andaa sheria ya kiroho inayosema kwamba "utavuna ulichopanda" (uk. 36).

Maulizo yanayoweza kukupatia alama 10

- 1) Zitaje injili zinozofanana (uk. 5).
- 2) Taja maandiko mtakatifu mawili yanayoonyesha utawala wa Mungu juu ya yale yasioyowezezana (uk. 6).
- 3) Taja Andiko takatifu moja linaloonyesha utawala wa Mungu juu ya ufunu (7).
- 4) Taja Andiko Takatifu moja linaloonyesha utawala wa Mungu juu ya kuponya (uk. 8).
- 5) Taja Andiko Takatifu moja linaloonyesha hakika ya "kuru husu kwa mapenzi ya Mungu (uk. 9).
- 6) Eleza njia moja ambamo maandiko mtakatifu yanashuhudia kwamba Utatu ni kitendawili (fumbo la maneno) (uk. 11-13).
- 7) Taja maandiko mtakatifu mawili ambayo yanafunua umuhimu wa roho Mtakatifu (uk. 18).
- 8) Taja Andiko Takatifu moja linaloonyesha kuwa Mungu ni mwanjiri asiye na ubaguzi kwa wale anachagua kuwatumia (uk. 26).
- 9) Taja njia moja ya kupata haki (uk. 27).
- 10) Taja Andiko Takatifu moja linaloonyesha kuwepo vipimo tofauti vya hukumu (uk. 28).
- 11) Taja maandiko mtakatifu mawili yanayoonyesha neema ya kawaida ya Mungu (uk. 30).
- 12) Utawezaje kumtambua nabii wa uwongo (uk. 35)?

MAFUNDISHO YA YESU I

I. Somo La Utangulizi.

Maelezo
Mafupi

Mafundisho ya yesu kwa mfululizo:

Sehemu ya somo hii ni ya kwanza katika mfululizo ulioandaliwa ili iwe theologia yenye mtiririko wa mafundisho zinazopatikana katika injili. Mfululizo unakuwa katika msingi wa "maeneo" matatu. Mfululizo wa majifunzo basi, unagawanywa katika "sehemu tatu kufuatana na "maeneo" ya majifunzo:

- 1) Mungu:
(**Mafundisho ya Yesu I**, iliyoitwa zamani **Mafundisho ya Injili I**).
- 2) Ulimwengu:
(**Mafundisho ya Yesu II**, iliyoitwa zamani **Mafundisho ya Injili II**).
- 3) Ukristo:
(**Mafundisho ya Yesu III**, iliyoitwa zamani **Mafundisho ya Injili III**).

Kanuni ya sehemu hii ya masomo zina "mafundisho" (maonyesho yanayokuwa ya kweli kwa wakati wote) yaliyopangwa katika mtiririko, "fundisho" moja baada ya ingine:

- Kila hatua ya mafundisho itakuwa ni Jambo la "kuzungumziwa."
- Mambo ya kuzungumziwa zitatungwa na kuandaliwa kuwa ni "ujumbe."
- Nazo ujumbe zitatungwa zaidi na kutengwa katika "aina."
- Hatimaye aina nayo yatatengwa katika utaratibu wa "maneno" makuu matatu.

Ijapokuwa sehemu hii za mafundisho hutia mkazo juu ya injili, ingine aina hazielekee injili tu. Kwa mfano, "utawala" inaweza kuonekana pote katika Agano ya kale na Agano jipya. Walakini, tutaangilia tu habari zile za Agano jipya zinazoitwa injili.

Kumbukeni kwamba hiyi inakusudia tu kuwa kama kadirisha ya mafundisho ya yesu toka injili za Agano jipya. Kila moja ya mambo ya kuzungumziwa pekee yake inaweza kutatanisha kati ya majifunzo ya kaza katika sehemu nzima. Tunawafariji kutumia mafundisho hii kama vile msaada kwa mafundisho ya uduma wenu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

Ushauri juu ya Mafundisho:

Mtiririko wa dokezo

Mtiririko wa dokezo ni wa maana sana. Kila neno linajengwa tokana na neno iliyotangulia. Hata hivyo, wajibu mkubwa wa mwalimu ni kukuza njia zilizobora kutoka neno moja hata neno lingine, Jambo la kuzungumziwa kwa jambo la kuzungumziwa, ujumbe kwa ujumbe, na aina kwa aina. Uwezo wa kujenga busara ya mwendo ni ya lazima sana. Vyombo vilivyopo mara kwa mara uonyesha "mwendo" utakavyokuwa. Hata hivyo, lazima mwalimu atilie mkazo zaidi katika kuongeza maelezo na mawazo.

Kuakikisha kila hatua

Kila suala litaanza na rejea ya maandiko matakatifu. Ikifuatiwa na maelezo mafupi yenye kufafanua msingi na jinsi inavyokubaliana na mtiririko mzima. Mara nyingine fundisho litarudiliwa kwa sababu pengine una uhusiano na mambo ya kuzungumziwa zaidi ya mbili. Kila andiko lazima lisomwe kwa sauti darasani. Mwalimu anaweza kutumia maelezo yaliyopo ili kuelekezea hatua na jinsi inavyoweza kuonana na hatuaziliyotangulia.

Majalidiano darasani

Somo hili halitakuwa na hatua zilizotengwa Kama zilizoandaliwa kwa majadiliano ao kujibu maswali yatakonayo mambo mengi yenye maana mbalimbali zinazoweza kuchangia mjadala unaoweza kujitokeza. Kwa kifupi, ruhusu maswali (maulizo) na fasiri kwa kadiri yanavyojitokeza.

Mpangilio wa Masomo

Masomo haya matatu yanaunda mpangilio ambao utafuata somo moja baada ya ingine ikiwezekana. Kama muda hautatosheleza kumaliza somo nzima, mwalimu anaweza kuanza somo ingine, akianzia pale alipoachia somo iliyotangulia. Mwishoni mwa somo (linalofundishwa), ikiwepo nafasi ya kuanza somo ingine, mwalimu anaweza kufanya hivyo.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

A. Asili ya Injili.

1. Umuhimu wa injili ni wazilkabisa. Injili zina maneno, mafundisho na matendo ya yesu mwenyewe. Zinatupa kwa kifupi maisha na mahubiri ya yesu mwenyewe.
2. Kuna injili nne. Injili hizi zinafanana, lakini hata hivyo, kila moja ni tofauti kidogo na nyingine.
  - a. Hasa injili za Mathayo, Marko na Luka zinafanana sana, ndio maana zinaitwa "injili ya ufupisho wa habari." (kwani zinaelezea maswali yale yale lakini kwa namna ya tofauti, na mara kwa mara injili hizi zinatajwa kwa pamoja).
  - b. Injili ya yoane ni tofauti kidogo na hizi injili nne, ingawa nayo inaelezea habari zile zile.
3. Katika injili tunapata kadiri ya mafundisho ya maana sana ya Biblia majifunzo ya dini yanayoweza kupatikana katika maelezo yaliyomo katika injili ni ya lazima sana kwa mkristo.

B. Yaliyomo katika Mfululizo wa Majifunzo Haya.

1. Mfululizo wa majifunzo hayo utagawanywa katika mafungo makuu matatu yaliyofanya eneo moja la majifunzo linaloitwa "MUNGU."
2. Mafungo haya makuu matatu ni kama ifuatayo:
  - a. Ukuu wa Mungu.
  - b. Sifa za Mungu.
  - c. Ukweli wa Mungu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

II. Ukuu wa Mungu.

A. Hoja ya kwanza #1: Utawala (uwezo wa Mungu usiokanushwa).

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Utawala wa Mungu.

a. Upana wa utawala wa Mungu.

- 1) Luka 12:7 - Mungu ni mwenye utawala kamili na kabisa. Hata kila unywele wa vichwa vyetu umehesabiwa na kujulikana.
- 2) Yoana 3:27 - Mtu anategemea kwa hali zote utawala wa Mungu. Hatimaye, kufanikiwa kwa huduma za injili, hutegemea Mungu, kwani mtu hawezi kufanya hivyo (wajibu wakel kama kwanza hapewi (wajibu wa Mungu).
- 3) Luka 22:31, 32 - Shetani yeye lazima aombe ruhusa kwa Mungu kwa yale anayotaka kuwatendea watu wa Mungu.
- 4) Luka 16:15 - Ukamilifu wa utawala wa Mungu unaweza kuonekana katika ukweli kwamba: Mungu hawezi kudanganywa. Anafahamu moyo.

b. Mifano ya maeneo ambao Mungu ni mtawala.

- 1) Mungu ni mtawala juu ya yote yasiyowezekana.
  - a) Marko 9:23 - Hakuna ambalo yesu hawezi kulifanya. Mambo yote yanaweza kufanyika kwa imani.
  - b) Mathayo 19:26 - Kwa Mungu, yote yanawezekana. Kwa mtu pekeyake wokovu hauwezekani, lakini na Mungu unawezekana.
- 2) Mungu ni mtawala juu ya wokovu wetu.
  - a) Yoana 1:13 - Utawalawa Mungu juu ya wokovu yanaonekana wazi wazi katika mstari hii. Watu wanazaliwa kwa mara ya pili kwa mapenzi ya Mungu.

MAFUNDISHO YA YESU I

**Maelezo
Mafupi**

- b) Marko 10:27 - Wokovu hauwezekane kama tunamtegemea mtu na mapenzi yake. Wokovu unawezekana tu kwa kupitia kwa Mungu, hivyo mwanzo wa wokovu wetu ni katika Mungu.
- c) Yohana 6:44 - Mungu ndiye mwanzo wa mema yote. Yeye ndiye mwanzo wa ukombozi. Mungu humvutia mtu kwake. Mtu hamjii Mungu kwa uwezo wake mwenyewe.
- d) Yohana 6:44, 65, 66 - Imesemwa kwamba, "Utashi huru wa mtu unahitaje kwanza kushawishiwa, na utawala wa Mungu kumvuta. Utashi huru ndipo unaweza kumpokea au kumkataa Mungu, na tazama yenyi Mungu amekomesha tokea mbele." Hii ni kugumu kwa mtu katika ulinganifu wetu kuelewa kabisa.
  - (1) Yesu anaelekea kuelezea juu ya haja ya Mungu kumvutia mtu kwake alipowajibu wao wanao "nungunika."
  - (2) Walikuwa wananungunika kwa sababu hawa kuweza kukubali maneno ya yesu inaonekana maana hasa ni kwamba yesu anaelezea ni kwa nini wengine wao hawakuweza kuyakubali na kuyapokea maneno yake.
  - (3) Yaani, hawakuweza kuyakubali maneno yake kwa sababu walikuwa hawavutwi na Baba.
  - (4) Hii inatuelekeza kwenye utawala wa Mungu juu ya ukombozi, na kweli hili ni suala gumu na lenyi kuleta mabishano katika theologia.
- 3) Mungu ana utawala juu ya ufunuo (Ona Luka 9:45). Ufunuo uko chini ya usimamizi wa Mungu.
- 4) Mungu ana utawala juu ya mamlaka (Ona Yohane 19:13). Hakuna mwenye mamlaka juu ya mwengine isipokuwa kama Mungu ametoa na kuyaruhusu mamlaka hayo.
- 5) Mungu ana utawala juu ya uenezaji wa injili.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- a) Mk 4:30-32 - Haina haja watu kuwa wahubiri hodari, kwa kufaa katika injili. Cha msingi ni udongo na si mhubiri.
- b) 1 Wakorintho 3:7 - Mungu huandaa, na ni mwenye madaraka juu ya maandalizi ya udongo. Hapa, msingi ni Mungu, si mtu.
- 6) Mungu ana utawala juu ya kuponya.
  - a) Luka 5:17 - Kuponya kunabakia chini ya utawala wa Mungu. Nguvu ya Mungu ni lazima iwepo kuponya (nguvu hiyo inawezekana ikakosekana wakati fulani).
  - b) Yohana 9:3 - Ugonjwa si lazima kila mara yawe ni matokeo ya zambi ao kutokuwa na imani yanaweza yakawa ni matokeo ya utawala wa Mungu. Nia yake inaweza kuwa ni kumtukiza Mungu kwa kupitia katika onyesho ya nguvu zake za kuponya.
- 7) Mungu ana utawala juu ya zawadi.
  - a) Marko 10:40 - Hata zawadi huko mbinguni tayari zimeandaliwa na Mungu.
  - b) Mungu kwetu sisi ni mtawala kufuatana na hali yetu katika ufalme wa Mungu.
- 8) Mungu ana utawala juu ya kifo.
  - a) Mathayo 10:29-31 - Mungu ni mwenye utawala juu ya kufa kwetu. Hatutakufa nje ya utawala ya Mungu.
  - b) Luka 12:4-7 - Watu hawawezi kukuua isipokua tu Mungu akiruhusu. Yeye ni mwenye utawala juu ya kifo chako.
- c. Itikio letu kwa utawala wa Mungu.
  - 1) Luka 12:26,31 - Ni lazima tuitikie kwa utawala wa Mungu kwa kuufuata ufalme wa Mungu.
    - a) Tunakuwa na wasiwasi juu ya mambo ambayo hatuna uwezo nayo.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- b) Badala ya kuwa na wasiwasi, inabidi tutambue kwamba Mungu ni mtawala.
- c) Hili litatufanya tuwe huru na hivyo kuweza kuyatenda yale ambayo tuna uwezo nayo (yanayotuhusu). Yaani kuntafuta ufalme wa Mungu.
- 2) Mathayo 10:29-31 - Tunapotambua kwamba Mungu ni mtawala juu ya vifo vyetu, tutaacha kuwa na woga ao kuwa na wasiwasi juu ya kifo.
- 3) Luka 12:4-7 - Hivyo, itikio letu kwa utawala wa Mungu ni kutokuwaogopa watu.
- 4) Yohana 7:30 - Hatuwezi kuteswa kama si kwa mapenzi ya Mungu. Kama ni mapenzi ya Mungu, basi inabidi tuikubali hali hiyo. Hivyo, tusiwena wasiwasi (pia angalia Yohana 8:20). Mungu ni mwenye kuonyoza vyote.
- 5) Luka 12:7-9 - Kuyatambua utawala wa Mungu ni lazima kutupe sisi uhodari.
- 2. Jambo la kuzungumziwa #2: Kuruhusu kwa mapenzi ya Mungu (Uvumilivu)
  - a. Mathayo 23:37 - Ubishi wa watu unaweza kuizuia nia ya Mungu ya kuwavutia kwake.
  - b. Mathayo 19:8 - Katika Biblia tunaweza tukayapata maelekezo ambayo watu walipewa na Mungu, lakini basi hatuwi waaminifu na matakwa yake na nia zake za asili.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

3. Jambo la kuzungumziwa #3: Utashi huru wa mtu.

- a. Mathayo 23:37 - Ubishi wa watu unaweza kuizuia nia ya Mungu ya kuwavutia kwake.
  - b. Yoana 6:70 - Utashi huru wa mtu inaweza kukataa kumchagua Mungu.
  - c. Yohana 6:44, 65, 66 - Imesemwa kwamba, "Utashi huru wa mtu unahitaje kwanza kushawishiwa, na utawala wa Mungu kumvuta. Utashi huru nipo unweza kumpokea au kumkataa Mungu, na tazama yenyi Mungu amekomesha tokea mbele." Hii ni kugumu kwa mtu katika ulinganifu wetu kuelewa kabisa. Utashi huru wa mtu pekee haiwezi kumwoko. Inaweza kuukataa ukombozi lakini hauwezi kuupata ukombozi bila ya kusaidiwa.
- 1) Fungu hili la maneno inaelekea kufundisha kwamba mtu anaweza kukombolewa tu kama Mungu akimvuta kwake, na kwamba Mungu huwachukua wamoja tu na kuwaacha wengine.
  - 2) Hivyo, Mungu hamkatai yeyote ni kwamba hawachukui tu wamoja.
  - 3) Hivyo, Mungu huchagua, papo hapo hamkani mtu (hii inaelekea kulingana sawa na Warumi 9:14-18).
  - 4) Pia, inabidi tukumbuke kwamba ni hutashi huru wa mtu ambayo humkataa Mungu, Mungu haondowi haki ya mtu yeyote. Mtu ndiye uondowa haki asistahili kupewa. Tunaweza kusema kwamba pendo la Mungu liko wazi kwa kila mtu, lakini Mungu hawachukui wamojo kwa sababu ya matendo yao.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 5) Mtu hujitenga mwenyewe na pendo la Mungu. Matendo yake yatokanayo na ugumu wa moyo wake (angalia Yohana Jn 3:18; Marko 4:11, 12; 2 Petro 3:9).
- d. Marko 10:27 - Wokovu hauwezekane kama tunamtegemea mtu na mapenzi yake. Wokovu unawezekana tu kwa kupitia kwa Mungu, hivyo mwanzo wa wokovu wetu ni katika Mungu.
- e. Yohana 1:12,13 - Hatuzaliwe kwa mara ya pili kwa utashi huru wetu, bali kwa mapenzi ya Mungu.
  - 1) Utashi huru wetu haina uwezo wa kuumba. Ni utashi huru inayopokea au kukana liloambalo tayari limeumbwa na linatolewa bure.
  - 2) Kitendawili kinachoumbwa na kuwepo kwa utashi huru wa mtu na utawala wa Mungu, kinaonekana katika hali kwamba Mungu huwapa haki ya wokovu wale wanaompokea, lakini kwa kupatana na mapenzi ya Mungu.
- f. Yohana 15:16 - Sisi hatumchagui Mungu. Bali Mungu hutuchagua sisi.

B. Ujumbe ya #2: UTATU.

- 1. Jambo la kuzungumziwa #1: Utatu Mtakatifu.
  - a. Yohana 14:31 - Yesu alikuja duniani kama Mungu katika mwili wa mwanadamu, lakini akabakia "chini" ya Baba.
    - 1) Hii inatuelekeza kwenye asili ya Utatu ambao ni uhusiano kamili.
    - 2) Umoja wetu na Yesu ni lazima uonyeshe uhusiano huo kamili. Mfano wa utatu unatupa sisi nguvu.
  - b. Yohana 17:10, 11 - Kielezo chetu cha uhusiano na wenzetu umejengwa juu ya msingi wa uhusiano kati ya wajumbe wa utatu.
  - c. Yohana 5:19, 21 - Mwana huyatoa maisha kwa yule anayetaka kumpa. Hata hivyo anaweza kutenda yale tu ambayo anaona Baba anayatenda.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 1) Hapa tunalionga fumbo la utatu na papo hapo ufafanusi wa utatu wenyewe.
- 2) Tunaelewa kwamba pendo la Baba na la Mwana ni sawa, lakini kamwe havitenganishwi. Hilo ni fumbo. Huo ni utatu.
- d. Yohana 1:1 - Mmoja ambaye ni Mungu (Neno) ni yeye pia ambaye anakaa na Mungu. Hapa tunalionga fumbo la utatu na papo hapo ufafanusi wake. Kusema kwamba Mungu ni pamoja na yeye mwenyewe ni fumbo. Pia ni ufafanusi wa utatu.
- e. Yohana 1:1,14,18 - Neno ni Mungu na tulimuona yeye (Mungu), lakini hakuna mtu aliyemuona Mungu, lakini Mungu amemwelezea Mungu.
  - 1) Kusema kwamba Mungu alijielezea mwenyewe kwa kuonekana, hata bila kuonekana na macho kwa uhakika ni fumbo.
  - 2) Lakini pia ni ufafanusi mzuri wa maana ya utatu.
2. Jambo la kuzungumziwa #2: Fumbo.
  - a. Yohana 1:12, 13 - Hatuzaliwe kwa mara ya pili kwa utashi huru wetu, bali kwa mapenzi ya Mungu.
    - 1) Utashi huru wetu haina uwezo wa kuumba. Ni utashi huru inayopokea au kukana lilo ambalo tayari limeumbwa na linatolewa bure.
    - 2) Kitendawili kinachoumbwa na kuwepo kwa utashi huru wa mtu na utawala wa Mungu, kinaonekana katika hali kwamba Mungu huwapa haki ya wokovu wale wanaompokea, lakini kwa kupatana na mapenzi ya Mungu.
  - b. Yohana 1:1 - Mmoja ambaye ni Mungu (Neno) ni yeye pia ambaye anakaa na Mungu. Hapa tunalionga fumbo la utatu na papo hapo ufafanusi wake. Kusema kwamba Mungu ni pamoja na yeye mwenyewe ni fumbo. Pia ni ufafanusi wa utatu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- c. Yohana 1:1,14,18 - Neno ni Mungu na tulimuona yeye (Mungu), lakini hakuna mtu aliyemuona Mungu, lakini Mungu amemwelezea Mungu.
  - 1) Kusema kwamba Mungu alijielezea mwenyewe kwa kuonekana, hata bila kuonekana na macho kwa uhakika ni fumbo.
  - 2) Lakini pia ni ufafanusi mzuri wa maana ya utatu.
- d. Yohana 5:19, 21 - Mwana hutoa maisha kwa yule anayetaka kumpa. Hata hivyo anaweza kutenda yale tu ambayo anaona Baba anayatenda.
  - 1) Hapa tunalionga fumbo la utatu na papo ufafunisi wa utatu wenyewe.
  - 2) Tunaelewa kwamba pendo la Baba na la Mwana ni sawa, lakini kamwe havitenganishwi. Hilo ni fumbo. Huo ni utatu.
- 3. Jambo la kuzungumziwa #3: Ku fanyika mtu.
  - a. Yohana 1:14 - Yesu ni katika agano jipya kama sanduku la maagano lilivyokuwa katika agano la kale.
    - 1) Neno "akakaa" ni sawa na "kaa", maana yake kutia hema yake katikati yetu.
    - 2) Neno "utukufu" linatukumbusha neno "Shekinah" utukufu wa kuwepo kwa Mungu katika sanduku la maagano.
  - b. Yohana 6:33-35 - Yesu anatamka kwamba alishuka toka mbinguni, Hili linatuelekeza kwenye umungu wake na kwenye kufanyika mtu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- c. Yohana 3:13 - Siri ya kutwaa utu wa mwanadamu ni kama ile siri ya kuzaliwa upya. Kutwaa utu kunasema kwamba Yesu alishuka toka mbinguni. Kuzaliwa upya kunasema kwamba tumezaliwa kutoka juu.
  - d. Yohana 1:1, 14 - Neno ni Mungu na likafanywa kuwa mwili. Yaani Mungu anakuwa mwili. Huu ndio ufafanusi wa kutwaa utu.
  - e. Yohana 14:7 - Wazo kuu la kutwaa uta ni kwamba Mungu mwenyewe sasa anaonekana (kujulikana) kwa wafu.
4. Jambo la kuzungumziwa #4: Umungu wa Yesu Kristo.
- a. Mwana ni sawasawa kabisa na Baba, bila kupoteza mahana ya umbalimbali ya moja na mwengine.
    - 1) Luka 8:39 - Maandiko Mtakatifu yanazungumza juuya Yesu na Mungu kama ni kitu kilekile. Yaani, marejeo kwa Yesu na Mungu ni sawasawa.
    - 2) Marko 1:1, 14 - Hapa tena, marejeo kwa Yesu na Mungu yanakubaliana.
    - 3) Yohana 12:44, 45 - Kuamini na kumtazama Yesu ni sawasawa kabisa na kuamini na kumtazama Mungu.
    - 4) Yohana 11:4 - Hakuna anayeweza kushiriki katika utukufu wa Mungu (Isaya 42:8 na 48:11). Lakini Yesu anasema kwamba Lazaro ni mgonjwa kwa ajili ya utukufu wa Mungu, na halafu anasema ni kwa ajili ya utukufu wake mwenyewe.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 5) Yohana 14:7-11 - Unapomwona Yesu umemwona Baba.
  - 6) Yohana 17:11 - Hakika, Baba amelitoa jina lake kwa Yesu.
- b. Madai ya Yesu mwenyewe.
- 1) Yohana 4:25, 26 - Yesu anadai kwamba yeye ni Masiya.
  - 2) Yohana 6:33-35 - Yesu anadai kwamba ameshuka toka mbinguni.
  - 3) Luka 22:70, 71 - Yesu anautangaza Umungu wake.
  - 4) Yohana 10:30, 31 - Yesu anadai kuwa ni Mungu anaposema kwamba yeye na Baba ni kitu kimoja.
    - a) Kumbuka kwamba kwa neno hili wayahudi walimhukumu apigwe mawe.
      - 1) Kwa nini? Kwa sababu alikuwa anasema kwamba alikuwa ni mwalimu au nabii au mtu maalum?
      - 2) Hapana! Wasingelimpiga mawe kwa hilo.
    - b) Walijaribu kumpiga mawe kwa sababu ya kukufuru. Yaani, kwamba alidai kuwa yeye alikuwa ni Mungu (pia angalia Yohana 8:59).
  - 5) Yohana 8:51, 58, 59 - Katika hii fungu la maneno Yesu anadai Umungu wake kwa njia tatu tofauti.
    - a) Kwanza anadai kwamba alikuwepo kabla ya kuzaliwa kwa Abrahamu.
    - b) Pili, analitumia jina binafsi la Mungu "mimi" kwa ajili yake mwenyewe.
    - c) Tatu, anadai anamamlaka ya kuokoa watu. Ni Mungutu ndiye mwenye mamlaka hayo.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- d) Mafarisayo wanalifahamu sana hili, na hivyo wanajaribu kumpiga mawe kwa sababu ya kukufuru.
  - e) Haiwezekani kusema kwamba huyaamini maneno ya Biblia lakini kwamba huamini kwamba Yesu alidai kwamba ni mtakatifu wa Mungu. Mafarisayo wenyewe wangelikucheka.
  - f) Ni wazi kabisa kwamba wayahudi walijaribu mara nyingi kumuua, na hatimaye wakamuua.
- c. Yesu kama sawa na Baba.
- 1) Yohana 5:18 - Yesu aliposema kwamba Mungu alikuwa ni Baba yake ilielekewa kwamba alikuwa anajifanya kuwa sawa na Baba (pia angalia Mathayo 14:33).
  - 2) Yohana 5:23 - Heshima ya mwana lazima iwe sawa na heshima ya Baba.
  - 3) Yohana 20:28 - Tomasi anamwita Yesu "Mungu". Kwa nini Yesu hamsahihishi? Kwa sababu Yesu ni Mungu.
  - 4) Yohana 17:21 - Kiumbe chenye uhai ndani ya Mungu (Mungu tukiwa tunamfahamu) ina kusudi lake katika ushuhuda kwa ulimwenga kwamba Yesu ni Mungu.
- d. Yesu anasema kama Mungu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 1) Luka 13:34 - Yesu anasema kama Mungu anapozungumzia matokio ya kale na nia yake ya kuwa Mungu wa Jerusalem.
- 2) Yohana 14:6 - Njia si "njia" za Yesu. Yesu ni njia ni Mungu peke yake ndiye anayeweza kusema hivyo!
  - a) "Kweli" si mawazo ambazo Yesu anazungumzia. Yesu ni "Kweli". Ni Mungu tu ndiye anaweza kuzungumza hivyo!
  - b) Uzima si uzima wa Yesu. Yesu ni Uzima. Nani mwengine anaweza kusema hivi, bali Mungu mwenyewe?
- e. Cheo cha Yesu kinatuonyesha Umungu wake.
  - 1) Yohana 5:18 - Cheo "mwana na Mungu" ilieleweka kumfanya Yesu ni sawa na Mungu.
  - 2) Yohana 19:7 na Mathayo 14:33 - Yesu aliuwawa na wayaudi kwa sababu walielewa kwamba alidai kuwa ni mwana wa Mungu. Wayahudi walielewa kwamba alikuwa na maana kwamba alikuwa ni Mungu mwenyewe (angalia Yohana 5:18).
  - 3) Yohana 9:37 - Mtu aliyeponywa anauliza "nani ni mwana wa mtu?" Yesu anajibu kwanza "yeye ni mwana wa Mtu." Hapo hapo mtu huyu anamwabudu Yesu. Kila myahudi alijua kwamba ni Mungu tu ndiye aliweza kuabudiwa (angalia Mathayo 14:33; Ufunuo 22:8, 9; Matendo 10:25,26). Hivyo, neno mtu linaashiriwa cheo cha "Mwana wa Mtu" na Umungu.
- f. Kuwepo kwake tangu zamani.
  - 1) Yohana 1:1, 2, 15 - Yesu alikuwepo kabla ya kuzaliwa kwake hapa duniani.
  - 2) Yohana 8:58 - Yesu alikuwepo kabla ya Ibrahimu.
  - 3) Yohana 17:5 - Yesu alishiriki utukufu wa Baba, kabla ya kuwepo kwa ulimwengu. Hii basi inatutambulisha wazi Umungu wake.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- g. Daraka la Yesu katika sehemu ya kuumba.
  - 1) Yohana 1:3, 10 - Uyote viliumbwa kupitia kwa neno ao nuru.
  - 2) Ni kusema, viliumbwa kupitia kwa Yesu.
- h. Matamshi "ni Mimi".
  - 1) Yohana 8:58 - Yesu analitumia jina binafsi la Mungu kwa ajili yake mwenyewe (Mimi).
  - 2) Yohana 13:19 - Tena tunaona utambulisho wa "Mimi" unatumiwa na Yesu.
- i. Umungu wa Yesu unaonyeshwa katika Utatu.
  - 1) Yohana 14:31 - Yesu alikuja duniani kama Mungu katika mwili wa mwanadamu, lakini akabakia "chini ya Baba."
    - a) Hii inatuelezea kwenye asili ya Utatu ambao ni uhusiano kamili.
    - b) Umoja wetu na Yesu ni lazima uonyeshe uhusiano huu kamili. Mfano wa Utatu unatupa sisi nguvu.
  - 2) Yohana 14:7 - Wazo kuu la kutwaa utu ni kwamba Mungu mwenyewe sasa anaonekana (kujulikana) kwa watu.
- j. Madaraka kamili ya Yesu yanaonyesha Umungu wake.
  - 1) Marko 2:5-11 - Yesu ana madaraka ya kusamehe zambi. Haya ni madaraka ambayo ni Mungu pekee ndiye angeliweza kuwa nayo.
  - 2) Yohana 8:51 - Yesu an madaraka ya kuokoa watu. Haya ni madaraka ambayo ni Mungu pekee ndiye angeliweza kuwa nayo.
  - 3) Mathayo 28:18 - Yesu ana madaraka yote mbinguni na hapa duniani. Ni nani huyu Yesu? Ni Mungu!

MAFUNDISHO YA YESU I

5. Jambo la kuzungumziwa #5: Roho Mtakatifu.

Maelezo
Mafupi

a. Umuhimu wa Roho Mtakatifu.

- 1) Yohana 16:7 - Tuna manufaa zaidi sasa ukilinganisha na wakati Yesu alipokuwa ulimwenguni kwa sababu Roho Mtakatifu amekuja. Hivyo, wote wanaoamini katika pembe zote za ulimwengu wanaweza kuwa na Yesu wakati huo huo.
- 2) Marko 3:29 - Kumkufuru Roho Mtakatifu inachukuliwa kama ni zambi isiyo msamaha.

b. Kubatizwa kwa Roho Mtakatifu.

- 1) Luka 3:16 - Ubatizo unaotoa Yesu unaonekana kuwezesha kutiwa nguvu kwa mtu kwa kuja kwa Yesu (Roho Mtakatifu).
- 2) Pia, hukumu iletayo utii au kusafisha (moto).

c. Kupokea Roho Mtakatifu.

- 1) Yohana 14:17,20 - Yesu yupo ndani mwetu kwa sababu Roho Mtakatifu yumo ndani yetu.
- 2) Luka 11:11-13 - Ndani ya masimulizi tunaona kwamba kuna mwana anayemwomba baba yake zawadi.
  - a) Kama ilivyo katika mfano, inabidi tuseme kwamba huyu mwana (ambaye tayari ni mkristo) anamwomba Baba (Mungu) zawadi (Roho Mtakatifu).
  - b) Hii ingeelekeza kwenye wazo la "uzoefu wa pili" ambamo wakristo wanapokea ubatizo wa Roho Mtakatifu.
- 3) Luka 2:34 - Kwa vyovyote vile, ni kweli kwamba kumwaga ni lazima kutanguliwe na kujaza (angalia fundisho lililomo katika (Mathayo 5:3).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

d. Kuongoza kwa Roho Mtakatifu.

- 1) Mathayo 4:1 - Roho hatuongozi sisi katika mambo ambayo ulimwengu unayaita "mema". Anaweza akatuongoza kwenye majaribu na mateso.
- 2) Luka 9:14 - Kuongoza kwa Roho na maandalizi yanakwenda pamoja.
- 3) Luka 5:39 - Mafunzo haya yanaweza kutuelekeza kwenye kitu fulani ambacho mara nyingi hutupeleka kwenye dini ya makanisa yaliyokufa. Hali ambayo hushindwa kuiachilia mwenendo ya zamani ili kupokea na kuenenda katika mwendo mpya wa Roho. Makanisa yaliyakufa kila mara ni yale ambayo bado yanajaribu kuishi kulingana na hicho ambacho Roho alikuwa anatenda miaka zilizopita.

e. Huduma za kiinjili za Roho Mtakatifu.

- 1) Yohana 15:26 - Roho Mtakatifu ni shahidi wa Yesu.
- 2) Yohana 16:14 - Roho Mtakatifu humtukuza Yesu.
- 3) Luka 12:11, 12 - Roho Mtakatifu anaweza kutufundisha sisi mara moja wakati wa saa za shida.
- 4) Marko 13:11 - Tunapokuwa tunashtakiwa kwa sababu ya jina la Yesu Kristo, Roho Mtakatifu atazungumza kwa niaba yetu.
- 5) Yohana 18:5, 6 - Wengi wanaamini na wanashuhudia kuwa "wameuwawa katika Roho" kama matokeo ya nguvu ya Roho Mtakatifu. Pengine hili ndilo lililotokea katika hii fungu la maneno (pia fikiria uwezekano huu kwa kulinganisha na Metendo 9:4).

C. Ujumbe wa Tatu #3: Ya Pitayo Akili Zetu.

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Kuumbwa.

- a. Yohana 1:3, 10 - Vitu vyote viliumbwa kwa neno ao nuru.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- b. Yaani, vitu vyote viliumbwa kwa miujiza kupitia kwa Yesu.
- 2. Jambo la kuzungumziwa #2: Nguru za Mungu.
  - a. Luka 10:20 - Awali ya yote, ni lazima tukumbuke kwamba furaha yetu haijengwi juu ya uwezo wa ajabu wa Mungu katika ishara na miujiza, bali juu ya uwezo wa Mungu katika wokovu.
  - b. Yohana 9:3 - Ugonjwa unaweza kutumiwa kumtukuza Mungu. Katika kuonyesha uwezo wake wa kuponya.
  - c. Luka 4:36 - Mambo mawili yanatakiwa ili kumwondoa roho mchafu: madaraka na uwezo.
  - d. Luka 5:17 - Uwezo wa Bwana ni lazima uwepo ili kuponya. Maana halisi ya aya hii ni kwamba mara nyingi uwezo wa Bwana huwa haupo. Yeye ni Mungu mwenye madaraka.
  - e. Luka 8:46 - Inawezekana ikapowepo (ingawa si lazima, na tunaweza kusema, kwanza si kila mara) kujisikia kuguswa mwilini wakati Mungu anapokutumia wewe kuutelekeza uwezo wake.
  - f. Yohana 18:5, 6 - Wengi wanaamini na wanashuhudia kuwa "wameuwawa katika Roho" kama matokeo ya nguvu ya Roho Mtakatifu. Pengine hili ndilo lililotokea katika hii fungu la maneno (pia fikiria uwezekano huu kwa kulinganisha na Metendo 9:4).
  - g. Luka 8:35-37 - Kwa watu wasiomfahamu Yesu, uwezo wa Mungu unaweza kuwa ni kitisho, hata kuwafanya wasikubali kushiriki kabisa.
- 3. Jambo la kuzumziwa #3: Miujiza.
  - a. Luka 10:20 - Awali ya yote, ni lazima tukumbuke kwamba furaha yetu haijengwi juu ya uwezo wa ajabu wa Mungu katika ishara na miujiza, bali juu ya uwezo wa Mungu katika wokovu.
  - b. Luka 18:24-27 - Kuingia kwa tajiri katika ufalme wa Mungu ni muujiza, namna ni muujiza kwa kila mtu, lakini Yesu anaonyesha kielezo ya ugumu wa jambo hii. Tazama masemi ya wafuasi yenyi kuonyesha kwamba walijitia miongoni mwa wale wasioweza kupata wokovu isipokuwa kwa muujiza.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- c. Yohana 14:12 - Wote wale wanaomwamimi Yesu watafanya makubwa kuliko alivyo fanya yeye. Hapa tunaona hakikisho la utangazo wa Yesu kwamba miujiza, uweza na utawala wake itaendelea daima kati ya watu wake kwa nyakati zote.
  - d. Marko 5:34 and 6:5, 6 - Miujiza ni matokeo ya elekezo ya imani. Kutokuwepo miujiza ni matokeo moja kwa moja ya upungufu au kutokuwepo kwa imani (pia angalia Marko 10:52; Luka 17:19; 18:42).
  - e. Mathayo 13:58 - Miujiza huzuiwa na kutokuaminia.
  - f. Marko 6:51, 52 - Mioyo ya watu inaweza ika fanywa migumu juu ya miujiza kwa sababu mara kwa mara hutokea kwa hasara ya wengine (muujiza wa kulisha maelfu ya watu ulitokea wakati wanafunzi walipokuwa wanafikiria juu ya pumziko yao badala ya njaa ya watu).
4. Jambo la kuzungumziwa #4: Kuponya.
- a. Vyanzo vya ugonjwa.
    - 1) Yohana 5:14 - Zambini inaweza kusababisha ugonjwa.
    - 2) Yohana 9:3 - Ugonjwa unaweza kutumiwa kumtukuza Mungu katika kuonyesha uwezo wake wa kuponya.
  - b. Nia ya kuponya.
    - 1) Yohana 9:3 - Kuponya humtukuza Mungu.
    - 2) Yohana 11:4 - Hapa tena tunaona kwamba kuponya hufanywa kwa utukufu wa Mungu.
    - 3) Mathayo 9:6 - Kuponya kunaweza kufanywa ili kuonyesha madaraka ya Yesu kusamehe zambini.
    - 4) Luka 7:8 - Kuponya hufanywa na mabalozi. Hata Yesu alifanya hicho tunachoweza kukiita "ubalozi wa kuponya" (Aliwaponya wengine kwa mamlaka ya Baba aliyemtuma).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- a) Sasa Yesu anatutuma sisi kuwaponya wengine kuhusu mamlaka yake. Kuponya kunafanywa kwa nguvu za Mungu kupitia vyombo vyake alivyovichagua.
- b) Hivyo, kuponya kunaweza kutumiwa kama ishara ya hakika ya injili (angalia Marko 16:18).
- c. Kuponya ni matokeo ya:
  - 1) Mt 14:14 - Kila mara huruma huambatana na kuponya.
  - 2) Lk 7:13 - Kwa upande fulani tungeliweza kusema kwamba kuponya ni matokeo ya huruma (angalia Marko 1:41; Yohana 11:35; Mathayo 20:34).
  - 3) Mt 9:22 - Kuponya na imani vina uhusiano wa moja kwa moja. Kuponya ni matokeo ya imani.
  - 4) Marko 5:34 na 6:5, 6 - Miujiza ni matokeo ya tazamisho ya imani. Kutokuwepo miujiza ni matokeo moja kwa moja ya upungufu ao kutokuwepo kwa imani (pia angalia Marko 10:52; Luka 17:19; 18:42).
  - 5) Luka 5:17 - Hatimaye, Mungu ni mwenye enzi juu ya kuponya. Suala la muhimu zaidi, kuponya ni matokeo ya kuwepo kwa nguvu za Bwana za kuponya.
- d. Huduma ya kuponya.
  - 1) Mathayo 9:28, 29 - Yesu anafahamu kwamba imani ni ya lazima kwa kuponya. Hivyo, anasali kulingana na imani ya huyo anayempa hilo kuponya. Katika huduma ya kuponya, anayehudumiwa ni sharti asharwishiwe kuamini. Sala kwa kuponya ni lazima ihusiane na imani ya yule anayehudumiwa.
  - 2) Luka 18:41, 42 - Yesu anawataka watu kutamka wazi wazi kabisa wanachokitaka. Anawasikiliza wale wote wenye imani.
  - 3) Yohana 5:6 - Yesu anawataka watu kuyafikiria hayo wanayotaka. Kitu anacho kitaka Yesu anakifahamu, lakini Yesu anachkua mda ili huyu mtu akitambue mwenyewe waziwazi. Hili ni fundisho muhimu sana katika utiaji huduma ya kuponya.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 4) Marko 16:17, 18 - Kuponya ni moja ya ishara ambazo zitaambatana na waamini wote wa Yesu.
- 5) Luka 7:8 - Kuponya hufanywa na mabalozi. Hata Yesu alifanya hicho tunachoweza kukiita "ubalozi wa kuponya" (Aliwaponya wengine kwa mamlaka ya Baba aliyemtuma).
  - a) Sasa Yesu anatutuma sisi kuwaponya wengine kuhusu mamlaka yake. Kuponya kunafanywa kwa nguvu za Mungu kupitia vyombo vyake alivyovichagua.
  - b) Hivyo, kuponya kunaweza kutumiwa kama ishara ya hakika ya injili (angalia Marko 16:18).

III. Sifa Zu Mungu.

A. Ujumbe #1: Upendo wa Mungu.

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Upendo.
  - a. Ukuu wa upendo (angalia Mathayo 22:37-39). Upendo ni wazokuu la msingi katika amri kuu mbili.
  - b. Upendo wa Mungu kwetu.
    - 1) Luka 11:11-13 - Baba mpenzi humpenda mwanae na kwa hiyo, ana hamu kubwa ya kuitikia maombi yake. Je, Baba yetu wa mbinguni kiasi gani anatupenda?
    - 2) Je, Baba yetu wa mbinguni ana hamu kubwa kiasi gani ya kutaka kutapa sisi yaliyo mazuri?
  - c. Upendo wetu kwa Mungu.
    - 1) Luka 7:40-47 - Upendo wako kwa Mungu unategemea ufahamu wako juu ya kiasi gani wewe umesamehewa (yaani ufahamu wako juu ya kiasi cha msamaha unao hitaji).
    - 2) Luka 14:26 - Kwa kulinganisha na upendo wetu kwa Yesu ni lazima tuwachukie wale tunaowapenda (fikiria hili mafundisho ya Mathayo 6:33).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 3) Yohana 21:15 - Upendo wetu kwa Yesu unaweza kupimwa kwa nia yetu ya kuyatoa maisha yetu kwa wale ambao ni watu wa Yesu (pia angalia Yohana Jn 15:13).

d. Upendo wetu kwa wengine.

- 1) Yohana 21:15 - Upendo wetu kwa Yesu unaweza kupimwa kwa nia yetu ya kuyatoa maisha yetu kwa wale ambao ni watu wa Yesu (pia angalia Yohana Jn 15:13).
- 2) Yohana 13:35 - Wanafunzi wa Yesu wanajulikana kwa upendo wao katika yao wenyewe.

e. Matokeo ya upendo.

- 1) Yohana 14:15,21 - Hakikisho la upendo wako kwa Mungu ni utii wako kwake. Utii ni tokeo la upendo kwa Mungu. Ufunuo ni matokeo ya utii (na kwa hiyo matokeo ya upendo kwa Mungu).
- 2) Yohana 13:1 - Huduma ni matokeo ya upendo. Huduma ya kuiosha miguu inatanguliwa na tangazo la upendo wa Yesu kwa wanafunzi wake.
- 3) Yohana 3:16 - Kutoa ni kitendo cha upendo. Upendo wa kweli hutokea na tendo la kutoa.

- f. Ukosefu wa upendo (angalia Mathayo 23:37). Kukosa nia ya kufanya (ukosefu wa upendo) kunaweza kumzuia Mungu katika nia yake ya kutuvutia sisi kwake.

2. Kuna jambo la kuzungumziwa moja tu katika ujumbe wa upendo.

B. Ujumbe #2: Utakatifu wa Mungu (ubora wa Mungu wengi uadilifu katika tabia na vitendo).

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Haki.

- a. Haki ya Mungu ni tofauti na haki ya mtu (mwanaaduma).

- 1) Luka 15:29 - Unyoofu wa Mungu ni tofauti kuliko ulimwengu unavyotazamia (pia angalia Mathayo 20:10).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 2) Jn 6:44, 65, 66 - Imesemwa kwamba, "Utashi huru wa mtu unahitaje kwanza kushawishiwa, na utawala wa Mungu kumvuta. Utashi huru ndipo unaweza kumpokea au kumkataa Mungu, na tazama yenyi Mungu amekomesha tokea mbele." Hii ni kugumu kwa mwanadamu (mtu) katika ulinganifu wetu kuelewa kabisa. Utashi huru wa mtu pekee haiwezi kumwokoza. Inaweza kuukataa wokovu lakini hauwezi kuupata wokovu bila ya kusaidiwa.
  - a) Fungu hili la maneno inaelekea kutufundisha kwamba mtu anaweza kuokolewa tu kama Mungu akimvuta kwake, na kwamba huwachukua wamoja tu na kuwaacha wengine.
  - b) Hivyo, Mungu hamkatai yeyote. Ni kwamba hawachukui tu wamoja.
  - c) Hivyo, Mungu huchagua, papo hapo hamkani mtu (hii inaelekea kulingana sawa na Warumi 9:14-18).
  - d) Pia, inabidi tukumbuke kwamba ni hutashi huru wa mtu ambayo humkataa Mungu, Mungu haondowi haki ya mtu yeyote. Mtu ndiye uondowa haki asistahili kupewa. Tunaweza kusema kwamba pendo la Mungu liko wazi kwa kila mtu, lakini Mungu hawachukui wamoja kwa sababu ya matendo yao.
  - e) Mtu hujitenga mwenyewe na pendo la Mungu. Matendo yake yatokanayo na ugumu wa moyo wake (angalia Yohana 3:18; Marko 4:11,12; 2 Petro 3:9).
- b. Nafasi sawa.
  - 1) Mathayo 20:1-16 - Mungu anamfanya kila mmoja sawa na mwingine kwa kutoa zawadi ile ile kwa wale ambao wanaanza na uwezo tofauti. Maoni ya ulimwengu juu ya haki na unyoofo ni kwamba kila mtu anaanza na uwezo ulio sawa. Ulimwengu haukubaliani na unyoofo wa ufalme wa Mungu (angalia mstari wa 10-12).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 2) Luka 19:12-26 - Haki na unyoofu hujihusisha zaida na th'amani ya kitu kuliko uwingi wake. Yesu hatamhukumu mtu kwa kutokana na ni kiasi gani hatimaye anacho, bali kutokana na nini alitenda na hicho ambacho hapo mwanzo alikuwa anapewa. Kwa kiasi fulani, utii unapimwa kwa misingi ya utumishi.
- c. Tegemeo.
- 1) Luka 12:48 - Unavyopewa madaraka zaidi ndivyo unakua na wajibu upana zaidi. Unapopewa nafasi kubwa zaidi, ndivyo unavyotegemewa kutoa huduma bora zaidi.
  - 2) Mathayo 25:15 - Haki na unyoofu wa Mungu unatambua mazao kwa kulinganisha na uwezo. Kama umepewa "talanta tano," basi unatazamiwa kuzalisha zaidi kuliko kama ungelipewa "talanta moja."
- d. Haki ya kijamii (angalia Luka 3:10-14). Tendo la kutubu linaambatishwa na huruma na ukarimu (mstari wa 11), uadilifu kwa wengine (mstari wa 13), na haki (mstari wa 14). Mifano yote hii inaonyesha kwenye tabia ya ukosefu wa kupenda utajiri wa mali na hamu ya haki ya jamii.
- e. Haki, kwa gharama yo yote ile?
- 1) Luka 6:30 - Ukarimu kwa wengine huonyesha ukomavu wa sheria kuliko kile tunachoweza kukiita "kutokupendelea."
  - 2) I Wakorintho 6:7, 8 - Hapa tunaweza kukomesha kwamba hatuwezi kudai "haki" kwa gharama yoyote ile.
- f. Njia za kupatia haki (Luka 18:7,8) - Maombi ya bidii yataelekeza kwenye haki. Mungu huyaitikia maombi ya bidii, hivyo usikate tamaa inapoonekana kwamba uonevu unashinda.
- g. Haki ya mwisho: mwisho yote itafunuliwa.
- 1) Mathayo 10:26 - Mambo yote yatafunuliwa. Hakuna litakalofichwa.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 2) Luka 12:2 - Wanafiki wanaweza kuwadanganya wengine sasa, lakini ujanja wao hatimaye utagundulika. Kila kitu kitafunuliwa na kuonekana kama hasa kilivyo. Hivyo, "haki ya mwisho" ya Mungu huleta kitulizo kwa waadilifu ambao mara nyingine wanajisikia kama alivyojisia Habakkuk (angalia Habakkuk 1:1-4,12-14).

2. Jumbo la kuzungumziwa #2: Hukumu.

a. Hakimu.

- 1) Yohana 5:22, 27 - Ni Yesu ndiye atakaye hukumu kila mmoja.
- 2) Luka 12:49, 50 - Msalaba ni kama kijinga cha moto cha kuwashia. Unaanza kuandaa kuja kwa hukumu. Hata hivyo, Yesu atakuja kama hakimu mpaka wakati wa kuja kwake mara ya pili (angalia Yohana 3:17-20).
- 3) Luka 10:11-14 - Siku ya hukumu inaambatishwa na "siku hizo" (mstari wa 11). Ufalme wa Mungu haujaja bado katika ukamilifu wake, lakini utakuja katika ukamilifu wakati Hakimu na hukumu yake atakapokuja.

b. Kisa cha hukumu.

- 1) Luka 19:12-26 - Haki na unyoofu hujihusisha zaida na th'amani ya kitu kuliko uwingi wake. Yesu hatamhukumu mtu kwa kutokana na ni kiasi gani hatimaye anacho, bali kutokana na nini alitenda na hicho ambacho hapo mwanzo alikuwa anapewa. Kwa kiasi fulani, utii unapimwa kwa misingi ya utumishi.
- 2) Marko 16:16 - Kutoamini kunako elekeza kwenye kulaaniwa.
- 3) Yohana 3:18 - Ukosefu wa imani katika Yesu husababisha hukumu.
- 4) Yohana 3:36 - Kutoamini na kutotii husababisha kuangukiwa na hasira ya Mungu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 5) Luka 19:20-26 - Watu wengine wanaogopa kushindwa (hali ambayo ni sehemu ya kiburi). Hivyo, hawatumii yale ambayo Yesu aliwapa, watapata hasara (hukumu).
  - 6) Luka 13:6-9 - Mungu anaturuhusu kiasi fulani cha muda ili tuweze kuzaa matunda. Kama tukiendelea kukosa mafaa, basi itafikia wakati tutakatwa (hukumiwa).
  - 7) Mathayo 12:36 - Si rahisi kuzungumza! Masemi yetu inaweza ikatugharamia sana. Ndiyo, inaweza kutusabisha hukumu.
  - 8) Marko 9:42 - Na ye yote atakayemkosesha mmoja wapo wa wadogo hawa.
- c. Vipimo vya hukumu.
- 1) Luka 20:47 - Kuna aina tofauti tofauti za laana na hukumu.
  - 2) Marko 12:40 - Matendo ya Yesu, anayo na maneno yake kwa wanafiki yanaelekea kuonyesha kwamba.
Watahukumiwa kwa kiwango kizito zaidi ya hukumu.
- d. Hukumu iliyo sasa.
- 1) Mathayo 21:43 - Wale wote ambao hawamwa kilishi Bwana vema, watapokonywa vyote walivyonavyo. Watagawiwa ngingine. Kwa njia hii tunaweza tukahukuwa sasa.
  - 2) Luka 6:37,38 - Biblia inatuelezea tuwatendee wenzetu kama tunavyotaka sisi kutendewa. Biblia pia inatuambia kwamba jinsi tunavyowatendea wenzetu ndivyo tutakavyotendewa na sisi. Tunavuna tunachopanda. Kwa maneno mengine, tunajipangia jinsi tutakavyo hukumiwa na wengine kwa jinsi tunavyowahukumu wenzetu. Tunaweza kuleta hukumu juu yetu wenyewe.
- e. Kuwahukumu wengine.
- 1) Yohana 8:7 - Haturuhusiwi kuwahukumu wengine kwa sababu sisi wenyewe tuna zambi.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 2) Luka 6:42 - Ili tuweze kumsaidia mtu mwengine ni sharti kwanza kuyafikiria makosa yetu na kuyasa hihisha, ndipo tunaweza kuwasaidia wengine, badala ya kuwahukumu.
- 3) Luka 6:43, 44 - Mti huzaa matunda ya aina yake. Watu nao ni vivyo hivyo. Wanazaa matunda yanayolingana na jinsi walivyo. Hivyo, tunaweza na tunapashwa kuwahukumu wengine kwa maana ya kutambua na kukadirisha hali halisi na sio kwa njia ya kulaumu.

f. Hasira yenye Uadilifu.

- 1) Yohana 2:14-16 - Hasira ya Yesu iliyojaa Uadilifu, ilikuja juu ya wale waliokuwa wanalitumia hekalu kwa manufaa yao yaliyojaa uchoyo na ubinafsi. Wakristo sasa ni mahekalu ya Mungu.
- 2) 1 Wakorintho 3:16 - Hasira ya Mungu inaweza pia kuwaka juu yetu kama tunayatumia maisha yetu (mahekalu) kwa tamaa zetu wenyewe.

C. Ujumbe #3: Neema ya Mungu (Alama ya kupata kibali mbeleya Mungu kwa wale wasio stahili).

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Neema ya kawaida.

- a. Luka 6:35 - Mungu ni mwema kwa watu wasio na shukrani na waovu.
- b. Mathayo 5:45 - Mungu huwapa neema watu wote (pia angalia Warumi 2:4 na Matendo 17:26, 27).

2. Jambo la kuzungumziwa #2: Rehema (Huruma).

- a. Mathayo 12:20 - Rehema ya Mungu haina kipimo. Mungu hahitaji mwamko wako ili akubariki. Hata na sodoma, kule kuwepo tu kwa "utambi unaowaka" inatosha. Hatauzima moto. Rehema yake kuu yatosha kuonyesha mwamko wa aina yake.

MAFUNDISHO YA YESU I

- b. Luka 13:6-8 - Ni rehema yake ndiyo inayomwezesha kutuvumilia sisi. Lakini hata hivyo, rehema ya Mungu nayo ina kikomo chake.

**Maelezo
Mafupi**

3. Jambo la kuzungumziwa #3: Huruma.

- a. Mathayo 12:7 - Utimilifu wa sheria hahuonekani katika hali ya toleo. Utimilifu wa sheria huonekana katika huruma. Huruma ndio kiini cha sheria.
- b. Marko 2:17 na Mathayo 9:13 - Itikio la Mungu ni kuonyesha huruma kwa wengine. Huruma ni itikio la mtu ambaye anajiona, yeye mwenyewe, na wengine, kuwa ni wagonjwa (wenye zambi). Kila mara toleo ni mwitikio wa yule anayejiona yeye mwenyewe, na wengine kuwa ni wazima wa afya (Waadilifu).
- c. Luka 3:10, 11 - Tendo la kutubu ni utu wema na huruma.
- d. Mathayo 14:14 - Huruma mara nyingi huambatana na kuponya.
- e. Luka 7:13 - Tungeliweza kusema kwamba kuponya ni matokeo ya huruma (pia angalia Marko 1:41; Yohana 11:35; Mathayo 20:34).

IV. Ukweli wa Mungu.

A. Ujumbe #1: Biblia.

- 1. Jambo la kuzungumziwa #1: Neno La Mungu.
  - a. Ni la milele (angalia Marko 13:31). Mbingu na nchi vitaharibishwa kabisa lakini neno ni la milele.
  - b. Neno la Mungu ni Mungu Mwenyewe.
    - 1) Yohana 1:1 - Neno ni Mungu na yu na Mungu.
    - 2) Yohana 1:1, 14 - Neno ni Mungu na anafanyika mwili.
    - 3) Yohana 1:3, 10 - Vitu vyote vilifanyika kwa neno. Yaani vilifanyika kupitia kwa Kristo.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

c. Biblia ni Neno La Mungu.

- 1) Luka 4:4, 8, 12 - Biblia kama silaha. Yesu analitumia neno la Mungu kumpiga shetani na majaribu yake.
- 2) Uitikio wetu kwa Biblia.
  - a) Yohana 8:31 - Ili kuwa mwanafunzi ni lazima uitii Biblia.
  - b) Yohana 8:31-34 - Kulitii neno kunasababisha kuifahamu kweli, na kuifahamu kweli kunatupa uhuru tokana na zambi.
  - c) Yohana 11:39, 40 - Imani si kiburi. Inatokana na Neno la Mungu.
- 3) Umoja katika tofauti katika Biblia.
  - a) Mathayo 1:1-17 and Luka 3:23-38 - Luka injili kwa watu wote iliyoandikwa na mtu asiye Myahudi inatupa kirefu cha ukoo wa Yesu hadi kwa Adamu. Mathayo, injili kwa wayahudi, inatupa ukoo wa Yesu hadi kwa Ibrahimu. Kila mwandishi anazitumia koo hizi katika kutia mkazo hali kadhaa za sehemu za injili za Yesu.
  - b) Mathayo 4:1-11 and Luka 4:1-13 - Utaratibu wa mpangilio wa majaribu anaoutoa Luka ni tofauti na ule wa Mathayo. Lakini kitu cha faida ni kwamba mpangilio wa majaribu anaouto a Luka unafanana na kuoana na ule wa 1 Yohana 2:16 na mwanzo 3:6. Pengine mabadiliko kidogo yalifanywa ili yalingane na kuanguka kwa mwanaadanmu.
- 4) Biblia inamlenga Yesu.
  - a) Yohana 5:39,46 - Kwa kila wakati Biblia inamlenga Yesu (angalia pia Yohana 1:45).
  - b) Luka 24:27,44 - Yesu yumo katika maandiko mtakatifu yote. Tokea kitabu cha mwanzo hadi Malaki hadi ufunuo Yesu anaonekana.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

2. Jambo La Kuzungumziwa #2: Kujifunza Biblia.

- a. Luka 24:27,44 - Yesu anaweza kuonekana katika agano la kale lote. Tulichungue je agano la kale? Tulichunguze kwa utambulizi ya kwamba inamfunua Yesu.
- b. Yohana 5:39, 46 - Biblia inamlenga Yesu kila wakati. Kujifunza kwetu kwa Biblia inabidi ilenge kwa Yesu.
- c. Luka 24:45 - Yesu ndiye anayezifungua akili zetu ili tuweze kuyaelewa maandiko mtakatifu. Tulichungue jinsi gani Biblia? Ni lazima tujifunze na kulichungua Biblia kwa kuamini katika Yesu ili atupe uwezo wa kuelewa.

B. Ujumbe #2: Sheria.

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Sheria ya kuhusu watu.

- a. Luka 20:24,25 - Ni wajibu tulipe kodi katika kuitii serkali kama tunavyotii sheria ya Mungu katika utii kwa Mungu (pia tazama Marko 12:12).
- b. Mathayo 22:21 - Cha kaisari mpe kaisari, na cha Mungu mpe Mungu. Hatuchukui chochote toka kwa Mungu kwa kutii sheria za nchi. Sheria za nchi zina ukomo wake mbele ya sheria ya Mungu. Haki ya nchi inakadirishwa na kile ambacho mtu anadaiwa na Mungu.

2. Jambo la kuzungumziwa #2: Sheria ya Mungu.

- a. Yesu ni Bwana wa sheria (Mathayo 12:8). Yesu ni Bwana wa sabato (sabato inawakilisha sheria).
- b. Muhtasari wa sheria (Mathayo 22:37-39). Sheria inafupishwa kwa kumpenda Mungu na wenzetu.
- c. Kiini cha sheria (jambo hakika yenye umbali mbali na ile ya juu tu)
  - 1) Mathayo 5:22, 28 - Sheria ya Mungu si ya herufi bali ni ya moyo kwa hiyo, hasira inaweza kuwa sawa na kuua, na tamaa inaweza kuwa sawa na kuzini.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

- 2) Mathayo 12:7 - Kiini cha sheria ni huruma.
  - d. Sheria mpya.
    - 1) Luka 5:36 - Vinyo mpya huwekwa katika chupa mpya. Hivyo, kuja kwa agano jipya kunaambatana na njia mpya (pia angalia Marko 2:21, 22).
    - 2) Yohana 13:34 - Sheria mpya ni kuwapenda wengine kama jinsi Yesu alivyotupenda sisi. Ni sheria impya, kwa msingi, ni kwamba kuna makubaliano mapya (na mazuri zaidi). Ukuta uliotenganisha mataifa sasa umevunjwa kabisa katika Kristo, na Yesu kuutwa utu kunatupa sisi mfano mzuri sana wa jinsi ya kupenda. Hivyo, ni lazima tuwe na wazo bora za jinsi ya kuwapenda wengine.
  - e. Lazima tuitii sheria ya Mungu (angalia Luka 20:24,25). Ni wajibu tulipe kodi katika kuitii serikali kama tunavyotii sheria ya Mungu katika utii kwa Mungu (pia tazama Marko 12:12).
  - f. Kutokuwepo kwa sheria (angalia Mathayo 24:12). Uasi wa sheria unapozidisha, pendo la watu nalo hufifia. Kukosekana kwa sheria husababisha maasi na chuki.
  - g. Utimilifu wa sheria (angalia Luka 16:17). Sheria ni timilifu katika thamani na wingi. Hakuna hata sehemu moja ya sheria itapotea.
3. Jambo la kuzungumziwa #3: Sabato.
    - a. Mathayo 12:8 - Yesu ni Bwana wa Sabato.
    - b. Marko 2:22-28 - Mtu hana haja ya kuitumikia sabato. Sabato ndiyo inabidi imtumikie kwa sababu ipo kwa ajili yake.
    - c. Yohana 5:17 - Yesu anaonyesha kwamba kufanya kazi siku ya sabato inaruhusiwa iwapo tu kama kazi hiyo ni kwa manufaa ya wengine kwa hivyo, sheria kuu ya upendo iko siku zote juu ya sheria ndogo, sheria hii kuu ya fafanisha upendo na sifa za Mungu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

C. Ujumbe #3: Unabii. Kuhubiri wazi neno la Mungu.

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Manabii na unabii.
  - a. Luka 24:25,44 - Kwa kulingana na matamshi ya Yesu, kusulubiwa kwake kulitabiriwa katika agano la kale.
  - b. Yohana 1:41,45 - Kuja kwa Masiya kuliaguziwa na agano la kale.
  - c. Mathayo 13:57 - Nabii huheshimiwa mahali pote isipokuwa mjini kwao, na miongoni mwa jamaa lake mwenyewe (angalia Marko 6:4).
  - d. Luka 4:24-27 - Ujumbe wa kinabii ni kwa mataifa na haupokewi nyumbani kwa nabii.
2. Jambo la kuzungumziwa #2: Manabii wa uwongo.
  - a. Mathayo 7:15-20 - Manabii wa uwongo hujaribu kuonekana kama kwamba ni watu wa kundi la Mungu. Wanaweza kujulikana kwa matunda yao au hicho wanachozalisha.
  - b. Mathayo 24:4-8 - Kwa kuwa siku za mwisho zina karibia, inafaa tujihazari na manabii wa uwongo.

D. Ujumbe #4: Sheria za Kiroho (isiyoonekana, lakini amri hakika ya ulimwengu na kawaida).

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Misingi ya maisha.
  - a. Mathayo 27:46 - Yesu aliuona utenganisho na Mungu unaosababishwa na dhambi. Tunapotenda zambi tunajitenga na Mungu (Warumi 6:23).
  - b. Mathayo 7:26, 27 - Ukosefu wa utii kwa neno la Mungu ulegeza msingi, na unaweza ukazaa wakristo wadhaifu. Hii ni sheria ya kiroho. Utii huelekeza kwa Mungu. Zambi huelekeza kwenye mambo mengine hasa kifo (Yakobo 1:15).

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

2. Jambo la kuzungumziwa #2: Unyoofu-uzito.

- a. Luka 6:45 - Maneno tunayoyanena hufunua tulinayo rohoni (tabia, utashi, maono) kuna upatano kati ya yale tunayoyanena na jinsi tulivyo.
- b. Luka 6:43, 44 - Mti utazaa matunda ya jinsi yake. Hivyo, pia watu wema watatenda mema na watu waovu watatenda maovu. Sheria ya tunda ni moja ya sheria za kiroho za unyoofu (uzito).
- c. Luka 12:48 - Jinsi unavyoongezewa madaraka ndivyo unavyopashwa kuwajibika zaidi. Kama una nafasi kubwa katika jamii, ndivyo unavyotarajiwa kuzalisha zaidi kuliko wale wenye nafasi ndogo. Sheria hii pia ni moja ya sheria za kiroho za unyoofu.

3. Jambo la kuzungumziwa #3: Utavuna ulichopanda.

- a. Mathayo 5:4 - Ni sheria ya kiroho iliyo wazi kabisa. Utavuna hicho ulichopanda.
- b. Mathayo 7:18 - Utazalisha hicho kinachofanana na ulivyo wewe mwenyewe. Hii ni njia nyingine ya kusema, utavuna ulicho panda.
- c. Mathayo 7:2 - Kwa kiwango fulani, ni sisi wenyewe ndio tunajiwekea hukumu ambayo tunapashwa kupewa na wenzetu (kwa sababu ya sheria ya kupanda na kuvuna).
- d. Luka 6:37, 38 - Biblia inatuambia tuwatendee wenzetu yale ambayo tungelipenda sisi tutendewe. Biblia pia inatuambia kwamba jinsi tunavyowatendea wenzetu, na sisi tutatendewa vivyo hivyo. Tunavuna matunda ya hicho tulichopanda. Kwa maneno mengine, tunajiamulia wenyewe ni jinsi gani tuhukumewe na wenzetu, kwa jinsi tuanvyowahukumu wengine. Tunaweza tukajiletea hukumu juu yetu wenyewe.
- e. Mathayo 26:52 - Wale waendao vitani, hubeba mikuki na ngao Hupigana na pengine kufa. Hili ni hitimisho la sheria ya kupanda na kuvuna.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

4. Jambo la kuzungumziwa #4: Nuru na Giza.

- a. Yohana 3:20 - Nuru uliondoa giza. Giza halitaki kufunuliwa, hivyo huikimbia nuru. Hii ni sheria ya kiroho kwamba nuru na giza havikai pamoja.

5. Jambo la kuzungumziwa #5: Ukali (fujo).

- a. Luka 9:56 - Ukali haipewi nafasi katika kulitukuza jina la Yesu. Hii ni kanuni ya kiroho ambayo bado inakemea sana vita vya kidini vilivyopiganwa tangu miaka mia mingi zilizo pita.
- b. Ni kanuni inayoelekeza katika mabishano magumu juu ya wazo "la vita halali," na maasi katika jamii, maasi yanaoyoambatana na fujo na mapigano.

E. Ujumbe #5: Kuerevuka (Mwangaza) (Uzidisho wa ufahamu wa Mungu, wa dunia na wa mwenyewe.

1. Jambo la kuzungumziwa #1: Siri ambayo mwanadamu hawezi kuielewa.

- a. Yohana 3:8 - Kuzaliwa mpya ni siri. Hatuwezi kuelewa asili yake wala kikomo chake.
- b. Yohana 3:13 - Siri ya kutwaa utu ni kama ile ya kuzaliwa upya Yesu alishuka toka mbinguni. Tumezaliwa toka juu.
- c. Mathayo 13:11 - Kuzifahamu siri za ufalme wa Mungu ni kipaji ambacho wamepewa wachache tu na si wote.
- d. Marko 4:11 - Wale waliopewa uwezo huu wa kuzifahamu siri hizi ni wale walio "karibu na Yesu." Yaani wale ambao wanamfuata yeye na wamo katika mahusiano naye, wanapata ufunuo. Ndiyo, hekima na ufunuo vinapatikana kwa kutumia muda na Yesu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

2. Jambo la kuzungumziwa #2: Ufunuo.

- a. Luka 9:45 - Ufunuo unaongozwa na Mungu.
- b. Marko 4:11 - Wale waliopewa uwezo huu wa kuzifahamu siri hizi ni wale walio "karibu na Yesu." Yaani wale ambao wanamfuata yeye na wamo katika mahusiano naye, wanapata ufunuo. Ndiyo, hekima na ufunuo vinapatikana kwa kutumia muda na Yesu.
- c. Yohana 20:16 - Ni uhusiano binafsi tulionao na Yesu ndio unatuelekeza kwenye kupokea ufunuo. Yesu hutuita sisi kwa jina na huigusa mioyo yetu katika uhusiano huu tulionao naye. Matokeo yake ni ufunuo.
- d. Yohana 7:17 - Utii huja bado ya mtu kuelewa na kupata ufunuo.
- e. Yohana 14:21 - Ufunuo pia ni matokeo ya utii (ambao ni matokeo ya kumpenda Mungu).
  - 1) Mungu huonyesha upendo wake kwetu (utaratibu huanza na ufunuo wa Mungu kwetu kwa kulingana na kanuni tulizoziona katika Yohana 7:17).
  - 2) Ndipo tunaweza kupenda (kwa kulingana na kanuni iliyomo katika 1 Yohana 4:19).
  - 3) Matokeo ya kumpenda Mungu ni kumtii yeye (kwa kulingana na kanuni iliyomo katika Yohana 14:15).
  - 4) Mwisho, kumtii Mungu huzaa kupokea ufunuo zaidi (Yohana 14:21) na utaratibu huanza upya tena.
- f. Luka 24:45 - Yesu mwenyewe ndiye huzifunua akilizetu ili tuyaelewe maandiko yeye pia ni mwanzo wa ufunuo.
- g. Luka 10:22 - Baba anaweza kufunuliwa tu na mwana.

MAFUNDISHO YA YESU I

- h. Marko 29:33 - Ufunuo mpya unapotolewa mara kwa mara huwa unaandamana na tafsiri potevu iwapo ufunuo huo haueleweki kikamilifu. Hivyo, eneo zima la kupokea ufunuo ni lazima lichukuliwe kwa uangalifu sana, na utii kwa Mungu.

Maelezo
Mafupi

3. Jambo la kuzungumziwa #3: Hekima na ufahamu.

a. Hekima uonekana katika:

- 1) Mathayo 11:19 - Hekima imejulikana kwa vitendo vyake yale tunayoyatenda ndiyo yanatujulikanisha upeo wa hekima ya Mungu tuliyo nayo. Hekima ni vitendo, na si mawazo.
- 2) Luka 7:35 - Hekima hujitokezakwa matunda yake au matokeo ya kazi zake.
- 3) Yohana 7:17 - Hekima huonekana katika hali ya kuyatelekeza mapenzi ya Mungu.

b. Hekima na ufahamu ni matokeo ya:

- 1) Luka 24:45 - Kwanza, ni lazima tuseme tena kwamba Yesu ndiye mwanzo wa hekima. Yeye ndiye huyafungua mawazo yetu ili tuweze kuyaelewa maandiko matakatifu.
- 2) Yohana 8:31-34 - Kulitii neno huleta kuifahamu kweli, na kuifahamu kweli huleta uhuru toka katika zambi. Na yote haya huanza na utii.
- 3) Marko 4:11 - Wale wanaojaliwa uwezo wa kuzifahamu siri ni wale walio "karibu na Yesu." Yaani wale wanaomfuata, na wana uhusiano naye, wanapata ufunuo. Ndiyo, hekima na ufunuo vina patikana kwa kutumia muda na Yesu.
- 4) Mathayo 13:12 - Wale wote wenye masikio ya kusikia watapata kuelewa zaidi. Wasiokuwa na masikio ya kusikia (wanaelezwa katika mstari 14, 15 kama ni wale wenye mioyo iliyofubaa kwa sababu, pengine, zambi imewa funga) watapungukiwa kuelewa kwao. Kumbuka kwamba marejeo, wenye masikio ya kusikia imeandikwa kuambatana na wale wanaotumia muda na Yesu.

MAFUNDISHO YA YESU I

Maelezo
Mafupi

5) Mathayo 7:24 - Kusikia na kutenda vyote kwa pamoja ni muhimu sana katika suala la hekima.

c. Matumishi ya hekima na ufahamu.

- 1) Yohana 8:31-34 - Kulitii neno huleta kuufahamu ukweli, na kuifahamu ukweli huleta uhuru tokana na zambi. Yote huanza na utii. Yote huishia katika kutakasika. Hekima na ufahamu yanatumiwa sana kwa kutakasa.
- 2) Luka 20:1-8 - Yesu haruhusu wanafiki kuongoza maongezi au hali ya jamii. Yesu, kwa kutumia hekima ya hali ya juu anabakia kiongozi pekee na hivyo kuifunua unafiki wao.
- 3) Luka 21:10-15 - Unapopelekwa mbele za wakuu wako kukemewa kwa sababu ya utii wako kwa Yesu, usijetee. Utumie muda na nafasi hiyo kushuhudia juu ya Yesu. Yeye atakujaza hekima itakayozidi fahamu zao.

Mwisho wa sehemu ya majifunzo:

Fahamu kwamba sehemu hii inakusudia tu kuwa kama uchunguzi wa mafundisho ya Yesu toka vitabu vya agano jipya kuhusu eneo ya majifunzo yanayoitwa "Mungu." Kila moja ya mambo ya kuzungumziwa pekee yake ingeliweza kufanyika kwa majifunzo ya kaza katika sehemu zima. Umetiwa moyo kutumia sehemu ya majifunzo hii kama vile shauri kwa mafundisho ya uduma wako.